Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2013. gada 11. jūlijā *

Apelācija — Prasība atcelt tiesību aktu — Aizsardzība pret transmisīvām sūkļveida encefalopātijām — Regula (EK) Nr. 746/2008 — Regula, kurā ir atļauti mazāk ierobežojoši uzraudzības un apkarošanas pasākumi par agrāk paredzētajiem — Piesardzības princips — Cilvēku veselības aizsardzības līmenis — Jauna informācija, kas var mainīt riska izpratni — Pamatojuma nesniegšana — Faktu sagrozīšana — Kļūda tiesību piemērošanā

Lieta C-601/11 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2011. gada 28. novembrī iesniedza

Francijas Republika, ko pārstāv *E. Belliard*, *C. Candat* un *R. Loosli-Surrans*, kā arī *G. de Bergues* un *S. Menez*, pārstāvji,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

pārējie lietas dalībnieki –

Eiropas Komisija, ko pārstāv *F. Jimeno Fernández* un *D. Bianchi*, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja pirmajā instancē,

Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste,

persona, kas iestājusies lietā pirmajā instancē.

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], tiesneši J. Malenovskis [*J. Malenovský*], U. Lehmuss [*U. Lõhmus*] (referents), M. Safjans [*M. Safjan*] un A. Prehala [*A. Prechal*],

ģenerāladvokāts M. Vatelē [*M. Wathelet*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

* Tiesvedības valoda – franču.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Savā apelācijas sūdzībā Francijas Republika prasa atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2011. gada 9. septembra spriedumu lietā T-257/07 Francija/Komisija (Krājums, I-5827. lpp.; turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums"), ar kuru minētā tiesa noraidījusi Francijas Republikas prasību daļēji atcelt Komisijas 2008. gada 17. jūnija Regulu (EK) Nr. 746/2008, ar kuru groza VII pielikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 999/2001, ar ko paredz noteikumus dažu transmisīvo sūkļveida encefalopātiju profilaksei, kontrolei un apkarošanai (OV L 202, 11. lpp.; turpmāk tekstā – "apstrīdētā regula").

Atbilstošās tiesību normas

Regula (EK) Nr. 178/2002

2 Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regulas (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (OV L 31, 1. lpp.), 7. pantā ir noteikts:

"1. Īpašos apstākļos, kad, novērtējot pieejamo informāciju, identificēta iespējama kaitīga ietekme uz veselību, bet nav zinātniskas pārliecības, var pieņemt riska pārvaldības pagaidu pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu Kopienas izraudzīto augsto veselības aizsardzības līmeni, līdz saņem turpmāku zinātnisko informāciju par pilnīgāku riska novērtējumu.

2. Pasākumi, kas pieņemti, pamatojoties uz 1. punktu, ir proporcionāli un ierobežo tirdzniecību ne vairāk, kā vajadzīgs, lai sasniegtu Kopienas izraudzīto augsto veselības aizsardzības līmeni, ņemot vērā tehnisko un ekonomisko iespējamību un citus faktorus, ko uzskata par atbilstīgiem attiecīgajā jautājumā. Minētos pasākumus pārskata sapratīgā laikā, kas atkarīgs no tā, kāda ir identificētā riska dzīvībai vai veselībai iedaba, un tās zinātniskās informācijas veida, kura vajadzīga, lai gūtu lielāku zinātnisku pārliecību un veiktu pilnīgāku riska novērtējumu."

Regula (EK) Nr. 999/2001

3 Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Regulas (EK) Nr. 999/2001, ar ko paredz dažu transmisīvo sūkļveida encefalopātiju profilakses, kontroles un apkarošanas noteikumus (OV L 147, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Komisijas 2007. gada 25. jūnija Regulu (EK) Nr. 722/2007 (OV L 164, 7. lpp.; turpmāk tekstā – "Regula Nr. 999/2001)", 13. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Ja saslimšana ar [transmisīvo sūkļveida encefalopātiju] (turpmāk tekstā – "TSE") ir oficiāli apstiprināta, pēc iespējas ātrāk veic šādus pasākumus:

[..]

b) veic izmeklēšanu, lai saskaņā ar VII pielikuma 1. punktu identificētu visus apdraudētos dzīvniekus;

c) visus apdraudētos dzīvniekus un to produktus, kā uzskaitīts šīs regulas VII pielikuma 2. punktā, kuri atklāti šīs daļas b) punktā minētajā izmeklēšanā, nogalina un no tiem atbrīvojas saskaņā ar [Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 3. oktobra] Regulu (EK) Nr. 1774/2002, [ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, kuri nav paredzēti cilvēku uzturam (OV L 273, 1. lpp.)]

[..].”

4 Regulas Nr. 999/2001 23. pantā ir paredzēts:

“Pēc apspriešanās ar attiecīgo zinātnisko komiteju par visiem jautājumiem, kas varētu ietekmēt veselības aizsardzību, saskaņā ar 24. panta 2. punktā minēto procedūru groza vai papildina pielikumus un pieņem visus piemērotos pārejas pasākumus.

[..]”

5 Šīs regulas 24.a pantā ir noteikts:

“Lēmumus, kas jāpieņem saskaņā ar vienu no 24. pantā minētajām procedūrām, pieņem, pamatojoties uz iespējamo risku cilvēku un dzīvnieku veselībai pienācīgu izvērtējumu, un, ņemot vērā pastāvošos zinātniskos pierādījumus, saglabā vai, ja tam ir zinātnisks pamatojums, uzlabo [Savienībā] nodrošināto cilvēku un dzīvnieku veselības aizsardzības līmeni.”

6 Pirms Komisijas 2007. gada 26. jūnija Regulas (EK) Nr. 727/2007, ar kuru groza I, III, VII un X pielikumu Regulai Nr. 999/2001 (OV L 165, 8. lpp.), spēkā stāšanās Regulas Nr. 999/2001 VII pielikumā ar nosaukumu “Transmisīvās sūkļveida encefalopātijas apkarošana” bija paredzēts:

“1. Izmeklēšanā, kas minēta 13. panta 1. punkta b) apakšpunktā, jānosaka:

[..]

b) attiecībā uz aitām un kazām:

— visi pārējie atgremotāji, kas nav aitas un kazas, tā dzīvnieka saimniecībā, kuram ir apstiprināta slimība;

— ciktāl iespējams identificēt, vecāki, un attiecībā uz sieviešu dzimuma dzīvniekiem – visi embriji, olšūnas un pēdējais pēcnācējs sieviešu dzimuma dzīvniekam, kuram apstiprināta slimības diagnoze;

— papildus otrajā ievilkumā minētajiem dzīvniekiem arī visas pārējās aitas un kazas tā dzīvnieka, kuram apstiprināta slimības diagnoze, saimniecībā;

— iespējamā slimības izcelsme un citas saimniecības, kurās ir dzīvnieki, embriji vai olšūnas, ko varētu būt inficējis TSE ierosinātājs vai kas ir saskārušies ar to pašu barību vai infekcijas avotu;

— iespējami inficētas lopbarības, citu materiālu pārvietošana vai citi pārnešanas veidi, kādos [transmisīvo sūkļveida encefalopātijas (turpmāk tekstā – “TSE”)] ierosinātāju var pārnest uz attiecīgo saimniecību vai no tās.

2) Regulas 13. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzētie pasākumi ietver vismaz šādus pasākumus:

[..]

b) ja TSE apstiprina aitai vai kazai, tad no 2003. gada 1. oktobra saskaņā ar kompetentās iestādes lēmumu:

i) veic visu to dzīvnieku nokaušanu un embriju un olšūnu pilnīgu iznīcināšanu, kas identificēti, izdarot 1. punkta b) apakšpunkta otrajā un trešajā ievilkumā minēto izmeklēšanu;

ii) visu 1. punkta b) apakšpunkta otrajā un trešajā ievilkumā minētajā izmeklēšanā identificēto dzīvnieku, embriju un olšūnu nogalināšana un pilnīga iznīcināšana, izņemot [ģenētiski neuzņēmīgus dzīvniekus vai dzīvniekus, kas nav vecāki par 2 mēnešiem un ir paredzēti tikai kaušanai];

iii) ja inficētais dzīvnieks ievests no citas saimniecības, dalībvalsts, pamatojoties uz attiecīgā gadījuma vēsturi, var izlemt piemērot apkarošanas pasākumus ne tikai saimniecībā, kurā infekcija tika apstiprināta, bet arī izcelsmes saimniecībā, vai arī tikai izcelsmes saimniecībā; ja zeme tikusi izmantota kā ganības vairāk nekā vienam ganāmpulkam, dalībvalstis var izlemt piemērot šos pasākumus tikai vienam ganāmpulkam, pamatojoties uz pamatotiem visu epidemioloģijas faktoru apsvērumiem; vietās, kur ganāmpulks tiek turēts vienā novietnē, dalībvalstis var izlemt piemērot šos pasākumus tikai vienam ganāmpulkam, kurā apstiprināts skrepi slimības gadījums, ja pārliecinās, ka ganāmpulki tikuši turēti atsevišķi viens no otra un ka infekcijas izplatīšanās starp ganāmpulkiem tieša vai netieša kontakta veidā ir maz ticama.

c) ja apstiprina aitas vai kazas saslimšanu ar GSE – veic visu to dzīvnieku nokaušanu, kā arī visu to embriju un olšūnu pilnīgu iznīcināšanu, kuri identificēti, izdarot 1. punkta b) apakšpunkta otrajā līdz piektajā ievilkumā minēto izmeklēšanu.

[..]”

Apstrīdētā regula

7 Ar apstrīdēto regulu tika grozīts Regulas Nr. 999/2001 VII pielikums, gandrīz pilnībā pārņemot šī pielikuma tekstu Regulā Nr. 727/2007.

8 Normas, kuras šajā apelācijas tiesvedībā apstrīd Francijas Republika, ir Regulas Nr. 999/2001 VII pielikuma A nodaļas 2.3. punkta b) apakšpunkta iii) punkts un d) apakšpunkts, kā arī 4. punkts (turpmāk tekstā visas kopā – “apstrīdētās normas”).

9 Minētās A nodaļas 2.3. punkta b) apakšpunkta iii) punktā ir paredzēti nosacījumi, saskaņā ar kādiem dalībvalstis var izlemt gadījumā, ja ir apstiprināta aitu vai kazu saslimšana ar TSE, un pieņemot, ka saslimšana ar GSE ir izslēgta saskaņā ar Regulā Nr. 999/2001 paredzētajām testa procedūrām, nenokaut un neiznīcināt visus identificētos dzīvniekus, ja ģenētiski neuzņēmīgu aitu proporcija ganāmpulkā ir maza, ja ir sarežģīti aizvietot neuzņēmīgas aitas, lai saglabātu ganāmpulka vai sugas ģenētisko bagātību, vai arī ja dalībvalsts uzskata to par nepieciešamu, balstoties uz visu epidemioloģisko faktoru pamatotu apsvēršanu.

10 Saskaņā ar Regulas Nr. 999/2001 VII pielikuma A nodaļas 2.3. punkta d) apakšpunktu dalībvalstis var nolemt noteiktos apstākļos aizstāt atsevišķu dzīvnieku nokaušanu un pilnīgu iznīcināšanu, nokaujot tos lietošanai pārtikā, ar nosacījumu, ka dzīvniekus nokauj attiecīgās dalībvalsts teritorijā un ka visus dzīvniekus, kuri ir vecāki par 18 mēnešiem vai kuriem ir izšķīlušies vairāk nekā divi patstāvīgie priekšzobi, pārbauda attiecībā uz TSE.

11 Šīs pašas nodaļas 4. punktā ir iekļauti nosacījumi, saskaņā ar kuriem saimniecībā saglabā dzīvniekus no ganāmpulka, kurā tika atklāti TSE saslimšanas gadījumi, un saskaņā ar kuriem tos nokauj lietošanai pārtikā divu gadu laikā pēc pēdējā TSE saslimšanas gadījuma atklāšanas. Tajā ir noteikts, ka visi dzīvnieki, kas vecāki par 18 mēnešiem un kas nokauti lietošanai pārtikā, ir jāpārbauda attiecībā uz TSE.

Tiesvedības priekšvēsture un apstrīdētā regula

12 Tiesvedības priekšvēsturi, kas aprakstīta pārsūdzētā sprieduma 12.–46. punktā, var rezumēt šādi.

13 TSE ir neirodeģeneratīvās slimības, kas skar kā dzīvniekus, tā cilvēkus un kuru attīstība ir lēna un sekas – fatālas. Bez tā, ka TSE var skart aitas, kazas vai liellopus, ir iespējams izšķirt vēl šādas patoloģijas: GSE, klasisku skrepi slimību un atipisku skrepi slimību.

14 Ievērojot, ka pastāv teorētiska iespēja, ka ar GSE, uz cilvēkiem pārnesamu slimību, inficējas arī aitas un kazas dabiskos apstākļos, Savienības tiesību aktos tika ieviesti aitu un kazu TSE profilakses un apkarošanas pasākumi.

15 2001. gada 22. maijā tika pieņemta Regula Nr. 999/2001, kurā vienā tiesību aktā apvienoti visi tajā brīdī esošie noteikumi TSE kontroles jomā. Šajā regulā ir paredzēti pasākumi attiecībā uz dzīvniekiem, par kuriem ir aizdomas par inficēšanos ar TSE, un veicamie pasākumi gadījumā, ja dzīvniekiem tiek konstatēta TSE saslimšana, tostarp apdraudēto dzīvnieku iznīcināšana. Turklāt šī regula uzliek katrai dalībvalstij pienākumu izveidot ikgadēju TSE uzraudzības programmu, kura izpaužas it īpaši kā skrīnings un "ātrās noteikšanas tests", kas tiek veikts aitu un kazu saimes paraugiem.

16 Ātrās noteikšanas testi ļauj tikai noteikt TSE saslimšanu īsā laika periodā, bet ne tās tipu, proti, vai tā ir GSE, klasiskā skrepi slimība vai atipiskā skrepi slimība. Pozitīva ātrās noteikšanas testa rezultātu gadījumā iegarenās smadzenes tiek nosūtītas uz etalonlaboratoriju, lai tām veiktu apstiprinošo pārbaudi. Ja pēc šo ātrās noteikšanas testu veikšanas nevar izslēgt saslimšanas ar GSE iespēju, šos testus noslēdz, veicot bioloģisko testu ar dzīvām pelēm.

17 Regula Nr. 999/2001 vairākas reizes tika grozīta laika periodā no 2001. līdz 2007. gadam. Šie grozījumi it īpaši attiecās uz aitu un kazu TSE saslimšanas apkarošanas pasākumiem, ņemot vērā zinātnes attīstību TSE jomā, piemēram, diskriminējošo molekulāro testu attīstību, kuri ļauj nošķirt GSE no klasiskas skrepi slimības un atipiskas skrepi slimības (turpmāk tekstā – "diskriminējošais tests"). Šo testu piemērošana paredz iepriekšēju TSE saslimstības noteikšanu, kas var tikt galvenokārt veikta, lietojot ātrās noteikšanas testus.

18 Piemērojot 2005. gadā spēkā esošo tiesisko regulējumu, gadījumā, ja dzīvnieks aitu un kazu ganāmpulkā bija saslimis ar TSE, kas nebija GSE, dalībvalstīm bija vienīgi izvēle vai nu iznīcināt visus ganāmpulka, kurā bija skartais dzīvnieks, dzīvniekus, vai gadījumā, ja skartais dzīvnieks bija aita, iznīcināt tikai ganāmpulka ģenētiski uzņēmīgos dzīvniekus pēc tam, kad visa ganāmpulka dzīvniekiem ir ticis noteikts genotips, lai varētu nošķirt uzņēmīgos dzīvniekus no dzīvniekiem ar pretošanās spējām. Turklāt dalībvalstis nevarēja nokaut aitas un kazas, kas ir vismaz divus mēnešus vecas un kuras bija paredzētas tikai kaušanai. Turpretim, ja dzīvnieks bija saslimis ar GSE, dalībvalstīm bija jānodrošina, lai tiktu nokautas un iznīcinātas pilnībā visas aitas un kazas, embriji, olšūnas un visi dzīvnieki, kā arī iznīcināti materiāli un citi pārnešanas līdzekļi.

19 2005. gada 28. janvārī pēc GSE saslimšanas apstiprināšanas kazai, kas dzimusi 2000. gadā un nokauta Francijā 2002. gadā, tika ieviesta kazu pastiprinātas uzraudzības programma. Šis bija pirmais gadījums, kad mazais atgremotājs bija inficējies ar GSE dabiskos apstākļos.

20 2005. gada 15. jūlijā Eiropas Komisija izdeva paziņojumu ar nosaukumu "TSE ceļvedis" (COM(2005) 322, galīgā redakcija), kurā tā informēja par ieceri ieteikt pasākumus, lai mīkstinātu spēkā esošos mazo atgremotāju apkarošanas pasākumus, ņemot vērā pieejamos jaunos diagnozes noteikšanas paņēmienus un vienlaikus saglabājot esošo patērētāju aizsardzības līmeni. Šī iestāde tostarp uzskatīja, ka gadījumā, kad GSE bija izslēgta, vairs nepastāvēja risks sabiedrības veselībai un visa ganāmpulka nokaušana, iespējams, būtu uzskatāma par nesamērīgu ar sabiedrības veselības aizsardzības apsvērumiem.

21 Francijas iestādes 2005. gada 21. septembrī vērsās *Agence française de sécurité sanitaire des aliments* [Francijas Pārtikas drošības iestādē] (*AFSSA*), lai tā pārbaudītu, no vienas puses, Komisijas TSE ceļvedī ieteikto pasākumu riskus veselībai attiecībā uz aitām un kazām un, no otras puses, diskriminējošo testu uzticamību.

22 2005. gada 26. oktobrī Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (EPNI) sniedza atzinumu par mazo atgremotāju atipisko TSE gadījumu klasifikāciju, iesakot izmantot uzraudzības programmas, izmantojot atbilstošas pārbaudes un paraugu ņemšanas pasākumus, lai nodrošinātu atipiskās skrepi slimības gadījumu atklāšanu.

23 No 2005. gada decembra līdz 2006. gada februārim Eiropas Savienībā īstenotās TSE uzraudzības programmas ļāva konstatēt divas aitas no Francijas un vienu aitu no Kipras, par kurām bija aizdomas par inficēšanos ar GSE. Pēc šīs konstatēšanas Komisija veica pastiprinātu uzraudzību saistībā ar aitu saslimstību ar TSE visās dalībvalstīs.

24 2006. gada 15. maijā *AFSSA* sniedza atzinumu, kurā tā nepiekrita Komisijas priekšlikumam mīkstināt nokaušanas politiku, lai varētu nodot ar skrepi slimību inficēto mazo atgremotāju ganāmpulku dzīvnieku gaļu patēriņam cilvēku pārtikā. Tā uzskatīja, ka nav iespējams secināt, izņemot GSE, ka visi TSE celmi, kas potenciāli ir visiem mazajiem atgremotājiem, tostarp atipiskās formas, nerada nekādu risku cilvēku veselībai.

25 Pēc Francijas iestāžu jaunajiem ieteikumiem 2007. gada 15. janvārī *AFSSA* sniedza atzinumu par veterinārās pārbaudes pasākumu attīstību, kurā tā pauda uzskatu, ka ar diskriminējošo testu nav iespējams izslēgt inficēšanos ar GSE nedz testētajam dzīvniekam, nedz *a fortiori* visam dzīvnieka ganāmpulkam un ka nav iespējams izslēgt arī citu TSE celmu, kas nav GSE, pārnešanu uz cilvēku. Tādējādi *AFSSA* ieteica saglabāt spēkā esošo tiesisko regulējumu klasiskās skrepi slimības jomā.

26 Pēc Komisijas iniciatīvas 2007. gada 25. janvārī un 2007. gada 8. martā EPNI sniedza atzinumu saistībā ar attiecīgi riska novērtējumu kvantitatīvā izteiksmē attiecībā uz nenovērsto GSE risku aitu gaļā un gaļas produktos un saistībā ar dažiem aitu un kazu TSE infekcijas izraisītā riska aspektiem.

27 Attiecībā uz šo pirmo ar GSE saistīto atzinumu EPNI uzskatīja, ka nepastāvēja aitu saslimstības ar GSE iespējamība. Attiecībā uz atzinumu par TSE tā uzskatīja, ka, kaut arī nepastāvēja pierādījumi tam, ka starp klasisko vai atipisko skrepi slimību un cilvēku saslimšanām ar TSE būtu epidemioloģiska vai molekulāra saikne, nevarēja izslēgt dzīvnieku TSE, kas nav GSE, ierosinātāju pārnešanu uz cilvēku. Turklāt tā uzskatīja, ka diskriminējošie testi, kas aprakstīti Savienības tiesību aktos, šobrīd šķiet uzticama metode GSE atšķiršanai no klasiskās un atipiskās skrepi slimības, pat ja diskriminējošo pārbaužu diagnostikas spēja un specifikācija nevar tikt uzskatīta par perfektu.

28 Pēc EPNI 2007. gada 8. marta atzinuma Komisija 2007. gada 24. aprīlī iesniedza Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgās komitejas balsojumam regulas projektu, ar ko groza Regulas Nr. 999/2001 I, III, VII un X pielikumu.

29 Komisija 2007. gada 26. jūnijā pieņēma Regulu Nr. 727/2007, par kuru Francijas Republika Vispārējā tiesā cēla prasību.

30 2008. gada 24. janvārī pēc Komisijas lūguma EPNI sniedza atzinumu ar nosaukumu "Zinātnisks un tehnisks skaidrojums par 2007. gada 8. marta atzinuma saistībā ar noteiktiem TSE riska aitām un kazām aspektiem secinājumu noteiktu aspektu interpretāciju un novērtējumu". Šajā atzinumā tā precizēja savu nostāju attiecībā uz dzīvnieku TSE, nevis GSE pārnešanu uz cilvēku un diskriminējošo testu uzticamību.

31 Etalonlaboratorija 2008. gada 30. aprīlī publicēja atzinumu, kurā tā precizēja, ka divas Francijas izcelsmes aitas un Kipras izcelsmes aita, kurām tika veiktas papildu pārbaudes (skat. iepriekš 23. punktu), nevarēja tikt atzītas par GSE saslimšanas gadījumiem.

32 Komisija 2008. gada 17. jūnijā pieņēma apstrīdēto regulu, ar ko groza Regulas Nr. 999/2001 VII pielikumu, piešķirot dalībvalstīm daudz plašāku pasākumu izvēli, kas veicami, ja TSE, kuru tās var noteikt pēc diskriminējošā testa veikšanas, ka tas nav GSE, skar aitu vai kazu ganāmpulku. Šajā regulā gandrīz identiski ir pārņemti Regulas Nr. 727/2007 noteikumi attiecībā uz minēto VII pielikumu, papildinot pēdējās minētās regulas pamatojumu.

33 Ar apstrīdēto regulu būtībā tiek atļauts nodot lietošanai pārtikā, no vienas puses, tādu gaļu no mazajiem atgremotājiem, kas ir vecāki par 18 mēnešiem, kas ir no ganāmpulka, kurā ir konstatēta TSE, nevis GSE saslimšana, un kas tikuši nokauti nekavējoties vai nākamajos divos gados pēc pēdējā TSE saslimšanas gadījuma atklāšanas tika nodoti ātrās noteikšanas testam, kura rezultāts bija negatīvs, un, no otras puses, tādu gaļu no mazajiem atgremotājiem, kas ir no 3 līdz 18 mēnešiem veci un kas ir no ganāmpulka, kurā ir konstatēta TSE, nevis GSE saslimšana, tiem neveicot ātrās noteikšanas testus.

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

34 Ar prasības pieteikumu, kas tika iesniegts 2007. gada 17. jūlijā, Francijas Republika Vispārējā tiesā cēla prasību atcelt Regulas Nr. 727/2007 pielikuma 3. punktu sakarā ar piesardzības principa pārkāpumu, ciktāl ar to tiek mīkstināta TSE apkarošanas kārtība. Šī dalībvalsts iesniedza arī pieteikumu par pagaidu noregulējumu par minētās kārtības piemērošanas apturēšanu līdz sprieduma pasludināšanai. Vispārējā tiesa apmierināja šo pieteikumu ar 2007. gada 28. septembra rīkojumu lietā T-257/07 R (Krājums, II-4153. lpp.).

35 Pēc apstrīdētās regulas pieņemšanas Vispārējā tiesa ar 2008. gada 6. oktobra lēmumu apmierināja Francijas Republikas pieteikumu par ierosinātā procesa paplašināšanu, iekļaujot tajā apstrīdētos noteikumus, un atļāva iesniegt papildu prasījumus un pamatus. Ar 2008. gada 30. oktobra rīkojumu lietā T-257/07 R II Vispārējā tiesa apmierināja arī otru Francijas Republikas pieteikumu par izpildes apturēšanu un ar 2009. gada 30. janvāra lēmumu noraidīja Komisijas pieteikumu izskatīt šo lietu paātrinātā kārtībā.

36 Savas prasības pamatošanai Francijas Republika izvirzīja vienu pamatu, kas izriet no Komisijas pieļautā piesardzības principa pārkāpuma, ar apstrīdēto regulu ieviešot apstrīdētos pasākumus.

37 Komisija, kuru atbalsta Apvienotā Karaliste, prasa noraidīt prasību.

38 Ar pārsūdzēto spriedumu Vispārējā tiesa minēto prasību noraidīja kopumā.

39 Vispārējā tiesa vispirms pārsūdzētā sprieduma 66.–89. punktā izklāstīja galvenos apsvērumus attiecībā uz cilvēku veselības aizsardzību, piesardzības principu un tiesas pārbaudes, kas tiek veikta attiecībā uz Savienības iestāžu aktiem kopējās lauksaimniecības politikas jomā, apjomu.

40 Pēc tam Vispārējā tiesa izvērtēja argumentus, kurus Francijas Republika bija izvirzījusi sava vienīgā pamata atbalstam, lai apstrīdētu, pirmkārt, Komisijas veikto riska novērtējumu un, otrkārt, Komisijas īstenoto riska pārvaldību.

41 Pirmām kārtām, attiecībā uz Komisijas veikto riska novērtējumu Francijas Republika norādīja, pirmkārt, ka Komisija nav ņēmusi vērā zinātnisko neskaidrību attiecībā uz TSE, nevis GSE, pārnešanas uz cilvēku risku, otrkārt, ka Komisija nav zinātniski izvērtējusi ātro noteikšanas testu uzticamību, treškārt, ka Komisija neievēroja zinātnisko neskaidrību attiecībā uz diskriminējošo testu uzticamību un, ceturtkārt, ka Komisija nav pienācīgā kārtā izvērtējusi riskus, kas izriet no apstrīdēto pasākumu veikšanas.

42 Pārsūdzētā sprieduma 93.–202. punktā Vispārējā tiesa noraidīja visus šos iebildumus.

43 Runājot par iebildumu attiecībā uz zinātnisko neskaidrību saistībā ar TSE, kas nav GSE, pārnešanas uz cilvēku risku neņemšanu vērā un kļūdainu interpretāciju, Vispārējā tiesa to noraidīja minētā sprieduma 93.–109. punktā, uzskatot, ka Francijas Republika nepareizi uzskata, ka Komisija, izvērtējot riskus pirms apstrīdētās regulas pieņemšanas, nav ņēmusi vērā zinātnisko neskaidrību, kāda pastāv saistībā ar [šo TSE] pārnesamību uz cilvēku, ņemot vērā, ka no apstrīdētās regulas preambulas 12. apsvēruma izrietēja, ka Komisija skaidri atzina, ka nebija iespējams izslēgt jebkādu TSE, kas skar aitas un kazas, bet kas nav GSE, pārnesamību uz cilvēku.

44 Turklāt Vispārējā tiesa atzina, ka, saprotot zinātnisko ziņu, kas pieļauj atbalstīt to, ka TSE, kas skar aitas un kazas, nevis GSE, ir pārnesams uz cilvēku, ierobežoto raksturu un zemo reprezentativitāti apstrīdēto pasākumu veikšanas laikā, Komisija, nepieļaujot acīmredzamu kļūdu vērtējumā, tajā pašā preambulas 12. apsvērumā varēja uzskatīt, ka TSE, kas skar aitas un kazas, nevis GSE, pārnešanas uz cilvēku iespējamība bija ārkārtīgi zema. Tāpat Francijas Republika neizvirzīja nevienu argumentu un nesniedza nekādus pierādījumus, kas padarītu Komisijas veikto vērtējumu mazāk ticamu.

45 Pārsūdzētā sprieduma 110.–136. punktā Vispārējā tiesa noraidīja Francijas Republikas iebildumu attiecībā uz nekonsultēšanos ar zinātnes ekspertiem par ātrās noteikšanas testu ticamību. Vispārējā tiesa arī uzskatīja, ka Komisija, nepieļaujot acīmredzamu kļūdu vērtējumā, varēja uzskatīt ātrās noteikšanas testu uzticamības novērtējumu, kas ietverts EPNI 2005. gada 17. maija un 26. septembra atzinumā, par derīgu izmantošanai aitu vai kazu gaļas nodošanas pārtikā kontroles kontekstā. Līdz ar to šajā nolūkā nebija jākonsultējas ar EPNI.

46 Tāpat Vispārējā tiesa noraidīja arī Francijas Republikas iebildumus, saskaņā ar kuriem, pirmkārt, Komisija pirms apstrīdēto pasākumu veikšanas nebija ņēmusi vērā ātrās noteikšanas testu, tos piemērojot jauniem dzīvniekiem, ierobežojumus, un, otrkārt, Komisija bija pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, veicot apstrīdētos pasākumus, lai gan EPNI bija ieteikusi pārvērtēt minētos testus, ievērojot to ierobežojumus.

47 Pārsūdzētā sprieduma 137.–173. punktā Vispārējā tiesa izvērtēja un noraidīja iebildumu par diskriminējošo testu uzticamību.

48 Vispirms šī sprieduma 143.–148. punktā Vispārējā tiesa, pirmkārt, noraidīja Francijas Republikas argumentu, kas izrietēja no zinātniskās neskaidrības attiecībā uz diskriminējošo testu neņemšanas vērā, konstatējot, ka Komisija šīs neskaidrības bija atzinusi apstrīdētās regulas apsvērumos. Vispārējā tiesa, otrkārt, noraidīja kā nederīgu argumentu, kas bija balstīts uz nekonsultēšanos ar EPNI laikā, kad tika izstrādāti apstrīdētie pasākumi. Treškārt, Vispārējā tiesa uzskatīja, ka Francijas Republika nebija pierādījusi, ka Komisija neizvērtēja atkārtoti attiecīgos pasākumus pēc EPNI 2008. gada 24. janvāra atzinuma, ņemot vērā, ka apstrīdētajā regulā bija ietvertas atsauces uz šo atzinumu.

49 Pēc tam pārsūdzētā sprieduma 149.–171. punktā Vispārējā tiesa noraidīja iebildumu, kas izrietēja no tā, ka Komisija esot līdz minimumam samazinājusi zinātnes ekspertu šaubas saistībā ar diskriminējošo testu uzticamību TSE ierosinātāju patiesās bioloģiskās daudzveidības un veida, kādā ierosinātāji viens uz otru iedarbojas koinfekcijas gadījumā, izpratnes trūkuma dēļ. Vispārējā tiesa arī atzina, ka Komisija varēja, nepieļaujot acīmredzamu kļūdu vērtējumā, izsecināt no 2008. gada 24. janvāra EPNI atzinuma, ka nav pierādīta mazo atgremotāju koinfekcijas iespējamība dabiskos apstākļos, un no tā secināt, ka šādas koinfekcijas riska esamība un *a fortiori* šādas koinfekcijas neatklāšanas riska esamība bija neliela. Tāpat Vispārējā tiesa uzskatīja, ka Komisija nepieļāva acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka klasiskas GSE izplatība starp mazajiem atgremotājiem ir niecīga.

50 Visbeidzot, attiecībā uz *AFSSA* 2008. gada 8. oktobra atzinumu un EPNI 2008. gada 22. oktobra atzinumu Vispārēja tiesa konstatēja pārsūdzētā sprieduma 172. un 173. punktā, ka šie atzinumi tika pieņemti pēc apstrīdētās regulas pieņemšanas, kas nozīmē, ka Francijas Republikas izvirzītie, uz minētajiem atzinumiem balstītie argumenti bija nederīgi.

51 Minētā sprieduma 174.–202. punktā Vispārējā tiesa noraidīja iebildumu, kas bija balstīts uz riska pieauguma, kas izrietēja no apstrīdētās regulas pieņemšanas, nevērtēšanu. It īpaši tā uzskatīja, ka, ievērojot EPNI un *AFSSA* zinātniskos atzinumus un ņemot vērā datu, kas nepieciešami, lai veiktu precīzu kvantitatīvo vērtējumu, neesamību, Komisijai nevarēja pārmest, ka, pieņemot apstrīdēto regulu, tās rīcībā nebija kvantitatīva zinātniska novērtējuma par papildu risku cilvēkam tikt pakļautam TSE pēc minētās regulas pieņemšanas. Līdz ar to Vispārējā tiesa atzina, ka Komisija nav pārkāpusi Eiropas Savienības tiesību sistēmā paredzētās garantijas.

52 Otrām kārtām, runājot par argumentāciju attiecībā uz riska pārvaldi, Francijas Republika pārmeta Komisijai, ka tā neesot izpildījusi pienākumu garantēt augstu cilvēku veselības aizsardzības pakāpi, kā arī neesot ievērojusi piesardzības principu, ciktāl šī iestāde balstījās uz divējādu pieņēmumu par, no vienas puses, TSE, kas skar dzīvniekus, bet kas nav GSE, pārnešanas uz cilvēku neesamību un, no otras puses, diskriminējošo testu uzticamību, lai droši nošķirtu GSE, kaut arī jaunākie zinātniskie dati radīja būtisku neskaidrību attiecībā uz šiem diviem pieņēmumiem.

53 Vispārējā tiesa noraidīja šos iebildumus pārsūdzētā sprieduma 206.–264. punktā.

54 Šajā ziņā Vispārējā tiesa konstatēja savos sākotnējos apsvērumos, kas ietverti pārsūdzētā sprieduma 206.–214. punktā, ka Francijas Republika neapšaubīja Komisijas kompetenci pieņemt strīdīgos noteikumus. Tā atgādināja, ka kompetentajām publiskajām iestādēm ir pienākums saglabāt vai vajadzības gadījumā palielināt augstu cilvēku veselības aizsardzības pakāpi, bet tomēr tai nav jābūt iespējami visaugstākajai. Lai izpildītu šo pienākumu, kompetentajai iestādei, piemērojot piesardzības principu, riska pārvalde būtu jāveic, pārsniedzot pakāpi, ko sabiedrība ir atzinusi par pieļaujamu, ar pasākumu, kas paredzēti, lai nodrošinātu šo pakāpi, palīdzību. No minētā Vispārējā tiesa secināja, ka iepriekš veiktie preventīvie pasākumi ir jāpamato ar jaunu informāciju, kas groza riska novērtējumu. Vispārējā tiesa uzskatīja, ka šāda jauna informācija, piemēram, jaunas atziņas vai atklājumi, varēja mainīt gan izpratni par risku, gan arī – sabiedrībai pieņemamu riska pakāpi.

55 Turklāt Vispārējā tiesa uzskatīja, ka tikai tad, ja šī jaunā riska pakāpe pārsniedz sabiedrībā par pieņemamu atzītu riska pakāpi, tiesai ir jāatzīst piesardzības principa pārkāpums. Tomēr tā atgādināja, ka tiesas pārbaude attiecībā uz to, kā kompetentā iestāde nosaka riska līmeni, ko sabiedrība atzīst par nepieņemamu, ir ierobežota ar pārbaudi, vai nav pieļauta acīmredzama kļūda, vai nav nepareizi izmantotas pilnvaras, kā arī vai nav pārsniegtas rīcības brīvības robežas. Attiecībā uz acīmredzamu kļūdu vērtējumā Vispārējā tiesa precizēja, ka lietas dalībniekam, kas to apgalvo, ir jāiesniedz pietiekami pierādījumi, lai apstrīdētu kompetentās iestādes veiktā faktu vērtējuma ticamību.

56 Runājot par Komisijas izvirzītiem trīs elementiem – proti, pirmkārt, epidemioloģiskas saiknes neesamību starp, no vienas puses, saslimšanu ar klasisku vai atipisku skrepi, kas skar mazos atgremotājus, un, no otras puses, ar cilvēku TSE saslimšanām kopš sākotnējo pagaidu pasākumu ieviešanas; otrkārt, diskriminējošo testu, kas ļauj pārliecinoši nošķirt skrepi slimību no GSE ierobežotā laika posmā, izstrādāšanu un apstiprināšanu, un, treškārt, ļoti niecīgo iespējamību GSE izplatībai starp aitām un kazām saskaņā ar epidemioloģisko informāciju – Vispārējā tiesa uzskatīja, ka Francijas Republika neapstrīd, ka šī ir jauna informācija, bet apstrīd tās novērtējumu, ar kuru tika pamatota apstrīdēto pasākumu noteikšana. Līdz ar to Vispārējā tiesa uzskatīja, ka bija jānovērtē, vai, ievērojot jauno informāciju, Komisija bija tiesīga pieņemt apstrīdēto regulu, tā kā šī jaunā informācija ļāva saglabāt augstu cilvēku veselības aizsardzības līmeni, vienlaikus samazinot prevencijas pasākumu izmaksas sabiedrībai, vai, tieši otrādi, pieņemot apstrīdēto regulu, Komisija pārkāpa piesardzības principu un tādējādi pienākumu saglabāt augstu cilvēku veselības aizsardzības pakāpi, pakļaujot personas riskam, kas pārsniedz sabiedrībai pieņemamā riska pakāpi.

57 Šajā ziņā Vispārējā tiesa izvērtēja, pirmkārt, pārsūdzētā sprieduma 227.–248. punktā, vai apstrīdētā regula radīja ievērojamu riska cilvēkam tikt pakļautam TSE, kas skar mazos atgremotājus, pieaugumu TSE skarto dzīvnieku, kuri bija daļa no ganāmpulka, kurā tika atklāts TSE saslimšanas gadījums, gaļas nodošanas lietošanai pārtikā dēļ. Konstatējusi nozīmīgu riska pieaugumu, Vispārējā tiesa tomēr uzskatīja, ka ar šo konstatējumu nepietiek, lai pierādītu piesardzības principa pārkāpumu vai pienākuma saglabāt augstu cilvēku veselības aizsardzības līmeni neizpildi. Saskaņā ar šīs tiesas norādīto ir jāpārbauda arī tas, vai šis pieaugums radīja tādus riskus cilvēku veselībai, kas pārsniedz par sabiedrībai pieņemamu atzīto riska līmeni.

58 Tāpēc Vispārējā tiesa pārbaudīja, otrkārt, pārsūdzētā sprieduma 249.–264. punktā, vai apstrīdētās regulas pieņemšana radīja tādus riskus cilvēku veselībai, kas pārsniedz par sabiedrībai pieņemamu atzīto riska līmeni.

59 Runājot par risku, kāds izriet no mazo atgremotāju, kuri bija inficēti ar TSE, bet kas nav GSE, gaļas nodošanas lietošanai pārtikā, Vispārējā tiesa konstatēja, ka, ņemot vērā ļoti niecīgo TSE, kas skar mazos atgremotājus, pārnesamības uz cilvēkiem risku, Komisija nepieļāva acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka apstrīdētie pasākumi neradīja riska cilvēku veselībai palielināšanos līdz pakāpei, kas pārsniedz par sabiedrībai pieņemamu atzīto riska līmeni.

60 Attiecībā uz risku, kāds izriet no aitu vai kazu gaļas, kas inficēta ar GSE, lietošanas pārtikā, Vispārējā tiesa atzina, ka, pat ja apstrīdētie pasākumi neļauj izslēgt, ka gaļa no ar GSE saslimuša dzīvnieka ganāmpulka tiek nodota lietošanai pārtikā, klasiskas GSE izplatība mazo starp atgremotājiem bija niecīga un bija apstiprināts tikai viens klasiskas GSE saslimšanas gadījums starp mazajiem, atgremotājiem, un tas bija saistīts ar kazu, kas bija barota ar dzīvnieku kaulu miltiem, kuri kopš tā brīža ir aizliegti.

61 Vispārējā tiesa secināja, ka Komisija nepieļāva acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka papildu risks cilvēkam tikt pakļautam klasiskas GSE, kas skar mazos atgremotājus, iedarbībai, pie kā noved apstrīdēto noteikumu pieņemšana, nerada risku cilvēku veselībai, kas pārsniegtu sabiedrībai par pieņemamu atzītā riska līmeni.

62 Turklāt Vispārējā tiesa uzskatīja, ka no dažādiem zinātniskajiem atzinumiem izriet, ka L vai H tipa GSE nozīme, izcelsme un pārnesamība apstrīdētās regulas pieņemšanas brīdī bija spekulatīva. Tāpēc Komisija nepieļāva acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka papildu risks patērētājam tikt pakļautam GSE, kas nav klasiskais GSE, bija pieņemams.

63 Līdz ar to Vispārējā tiesa atzina, ka, pieņemot apstrīdēto regulu, Komisija nav pārkāpusi piesardzības principu un pienākumu saglabāt augstu cilvēku veselības aizsardzības pakāpi, kas paredzēts EKL 152. panta 1. punktā un Regulas Nr. 999/2001 24.a pantā.

Tiesvedība Tiesā

64 Francijas Republika lūdz Tiesu:

— atcelt pārsūdzēto spriedumu;

— pieņemt galīgu nolēmumu un atcelt apstrīdēto regulu, vai, pakārtoti, nodot lietu atpakaļ izskatīšanai Vispārējā tiesā un

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanas izdevumus.

65 Komisija lūdz Tiesu:

— noraidīt apelācijas sūdzību un

— piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

66 Savas apelācijas sūdzības pamatošanai Francijas Republika izvirza četrus pamatus, kas ir balstīti, pirmkārt, uz pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi, otrkārt, faktu sagrozīšanu, treškārt, kļūdu faktu juridiskajā kvalifikācijā un, ceturtkārt, kļūdu tiesību piemērošanā saistībā ar Regulas Nr. 999/2001 24.a panta un piesardzības principa pārkāpumu.

67 Komisija uzskata, ka visi pamati, kas ir izvirzīti apelācijas sūdzības pamatošanai, ir jānoraida kā acīmredzami nepieņemami vai katrā ziņā kā nepamatoti.

68 Vispirms ir jāizvērtē Komisijas izvirzītā vispārējā iebilde par nepieņemamību.

Par vispārējo iebildi par nepieņemamību

69 Komisija atsaucas vispirms uz apelācijas sūdzības nepieņemamību, ciktāl tā ir uzskatāma par mēģinājumu no jauna izvērtēt Vispārējā tiesā iesniegto apelācijas sūdzību, kuru Tiesa nebūtu kompetenta izskatīt. Saskaņā ar Komisijas norādīto visi pamati, kurus iesniedza Francijas Republika, vai nu ir Vispārējā tiesā iesniegto Komisijas pamatu un argumentu atkārtojums, vai arī ar tiem ir paredzēts no jauna izvērtēt Tiesā iesniegtos pierādījumus.

70 Šajā sakarā ir jāatgādina, kā tas izriet no LESD 256. panta un Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. panta, ka apelācijas sūdzība ir ierobežota ar tiesību jautājumiem.

71 Turklāt saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, ja viens no lietas dalībniekiem apstrīd Vispārējās tiesas veikto Savienības tiesību interpretāciju vai piemērošanu, apelācijas procesā var no jauna izskatīt pirmajā instancē pārbaudītos tiesību jautājumus. Ja lietas dalībnieks nevarētu šādā veidā pamatot savu apelācijas sūdzību ar pamatiem un argumentiem, kas jau tikuši izmantoti Pirmās instances tiesā, apelācijas process daļēji zaudētu savu jēgu (skat. it īpaši 2010. gada 21. septembra spriedumu apvienotajās lietās C-514/07 P, C-528/07 P un C-532/07 P *Suède* u.c./*API* un Komisija, Krājums, I-8533. lpp., 116. punkts, kā arī 2012. gada 26. jūnija spriedumu lietā C-335/09 P Polija/Komisija, 27. punkts).

72 Runājot par šo apelācijas sūdzību, pietiek konstatēt, kā izriet it īpaši no šī sprieduma 66. punkta un pretēji Komisijas apgalvotajam, ka Francijas Republika necenšas vispārējā veidā apšaubīt Vispārējās tiesas īstenoto faktu vērtējumu, atkārtojot šīs tiesas izvirzītos pamatus un argumentus. Tā turpretī būtībā izvirza tiesību jautājumus, kas juridiski var būt apelācijas sūdzības priekšmets. Līdz ar to Komisijas celtā vispārējā iebilde par nepieņemamību ir jānoraida.

73 Ņemot to vērā un tā kā Komisija precīzāk apgalvo noteiktu apelācijas sūdzības daļu nepieņemamību, šīs iebildes ir jāizskata, izvērtējot attiecīgos pamatus.

Par pirmo pamatu, kas izriet no pienākuma norādīt pamatojumu neizpildes

Lietas dalībnieku argumenti

74 Šis pamats būtībā sadalāms divās daļās. Pirmajā šī pamata daļā Francijas Republika apgalvo, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētajā spriedumā neesot juridiski pietiekami atbildējusi uz iebildumiem, kas izriet no tā, ka Komisija nav ņēmusi vērā pieejamos zinātniskos datus.

75 Francijas Republika uzsver to, ka, kaut arī tā ir taisnība, ka Vispārējā tiesa apstiprināja, ka Komisija bijusi informēta par pieejamajiem zinātniskajiem datiem, kad tā pieņēma apstrīdēto regulu, tomēr ir skaidrs, ka šī dalībvalsts ar savu argumentāciju vēlējās konstatēt, ka Komisija nav ņēmusi pietiekami vērā šos datus, kaut arī ar šiem datiem tika apšaubīti divi pieņēmumi, pamatojoties uz kuriem tā pieņēma Regulu Nr. 727/2007, proti, no vienas puses, pieņēmums par TSE, kas nav GSE, pārnešanas uz cilvēku neesamību un, no otras puses, pieņēmums par diskriminējošo testu uzticamību. Tas, ka apstrīdētās regulas preambulā ir citēti 2008. gada 24. janvāra EPNI atzinumā ietvertie secinājumi, nenozīmē, ka Komisija tos patiešām arī ņēma vērā.

76 Turklāt Vispārējā tiesa neizvērtēja jautājumu par to, vai Komisija bija tiesīga apstrīdētajā regulā vārds vārdā pārņemt Regulas Nr. 727/2007 normas, lai gan EPNI atzinumā tika apšaubīti divi pieņēmumi, pamatojoties uz kuriem Komisija pieņēma šīs normas.

77 Pirmā pamata otrajā daļā Francijas Republika apgalvo, ka Vispārējā tiesa no juridiskā viedokļa pietiekami neatbildēja uz tās iebildumiem, kas izriet no Regulas Nr. 999/2001 24.a panta pārkāpuma, ciktāl šī tiesa uzskatīja, ka šie iebildumi nozīmēja lūgumu pārbaudīt, vai apstrīdētie pasākumi bija atbilstoši, lai nodrošinātu augstu cilvēku veselības aizsardzības līmeni.

78 Šajā ziņā Vispārējā tiesa kļūdaini uzskatīja, ka minētajā 24.a pantā tika vien atspoguļots EKL 152. panta 1. punktā ietvertais pienākums, saskaņā ar kuru kompetentajām valsts iestādēm ir jānodrošina augsts cilvēku veselības aizsardzības līmenis Savienībā. Pēc Francijas Republikas domām, Regulas Nr. 999/2001 24.a pantā ir ietverta papildu prasība salīdzinājumā ar prasību, kas ietverta EKL 152. panta 1. punktā, proti, ka lēmumi, kas pieņemti uz šīs regulas 24. panta pamata, nemazina aizsardzības līmeni, kāds noteikts ar spēkā esošajiem preventīvajiem pasākumiem, un šiem lēmumiem pat vajadzētu palielināt šo līmeni. Tādējādi Vispārējai tiesai vajadzēja pārliecināties, ka ar apstrīdētajiem pasākumiem tiek saglabāts vai paaugstināts cilvēku veselības aizsardzības līmenis, kāds tika nodrošināts ar iepriekšējiem preventīvajiem pasākumiem.

79 Komisija uzskata, ka pirmais pamats ir jānoraida kā acīmredzami nepieņemams vai katrā ziņā nepamatots, jo Vispārējās tiesas pamatojums pārsūdzētā sprieduma 97., 144., 145., 201. un 221. punktā pierāda, ka Komisija pieņēma apstrīdēto regulu pēc labāko zinātnisko datu un nesenāko starptautiska līmeņa pētījuma rezultātu padziļinātas izpētes.

80 Runājot tostarp par argumentu, ka Komisijai nebija tiesību identiski pārņemt apstrīdētajā regulā Regulas Nr. 727/2007 normas, šī iestāde norāda, ka apelācijas sūdzībā nav tikuši precīzi norādīti elementi, kas tiek kritizēti pārsūdzētajā spriedumā. Katrā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzēja nav precizējusi iemeslu, kāpēc Komisija nedrīkstēja apstrīdētajā regulā pārņemt agrākas regulas normas, jo tās bija pamatotas, bet prasa Tiesai izvērtēt faktus tiktāl, ciktāl Francijas Republika pārmeta Vispārējai tiesai tikai to, ka tā interpretējusi EPNI atzinumu tāpat kā Komisija.

81 Attiecībā uz Regulas Nr. 999/2001 24.a pantu Francijas Republika nenorādīja elementus, kas pamatotu šīs normas citādāku interpretāciju nekā Vispārējās tiesas sniegtā. Tomēr Komisija uzskata, ka Vispārējā tiesa nodrošināja ne tikai EKL 152. panta 1. punkta, bet arī minētā 24.a panta ievērošanu, ciktāl tā pārbaudīja pārsūdzētā sprieduma 211., 221., 249. un 266. punktā, vai jaunie pasākumi palielināja risku cilvēku veselībai, un secināja, ka tas tā nebija.

Tiesas vērtējums

82 Vispirms ir jāatgādina, ka jautājums par pienākuma norādīt pamatojumu apjomu ir tiesību jautājums, kas ir pakļauts Tiesas pārbaudei apelācijas tiesvedībā (2008. gada 10. jūlija spriedums lietā C-413/06 P *Bertelsmann* un *Sony Corporation of America*/*Impala*, Krājums, I-4951. lpp., 30. punkts un tajā minētā judikatūra).

83 Tāpat Tiesa ir atzinusi, ka pienākums norādīt pamatojumu – kāds Vispārējai tiesai ir saskaņā ar Tiesas statūtu 36. pantu, kas Vispārējai tiesai ir piemērojams saskaņā ar šo pašu Statūtu 53. panta pirmo daļu, un saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 81. pantu – Vispārējai tiesai neliek sniegt izsmeļošu un detalizētu visas lietas dalībnieku sniegtās argumentācijas izklāstu. Vispārējās tiesas pamatojums līdz ar to var tikt izteikts netieši ar nosacījumu, ka tas ļauj ieinteresētajām personām zināt Vispārējās tiesas lēmuma motīvus un ļauj Tiesai savā rīcībā iegūt pietiekamu informāciju kontroles veikšanai (skat. it īpaši 2011. gada 10. februāra spriedumu lietā C-260/09 P *Activision Blizzard Germany*/Komisija, Krājums, I-419. lpp., 84. punkts, un 2011. gada 28. jūlija spriedumu lietā C-403/10 P *Mediaset* /Komisija, 88. punkts).

84 Runājot par pirmā pamata pirmo daļu, kas ir balstīta uz pienākuma norādīt pamatojumu argumentam par pieejamo zinātnisko datu neņemšanu vērā neizpildi, no pārsūdzētā sprieduma 96.–109. punkta izriet, ka Vispārējā tiesa pārbaudīja, vai apstrīdētajā regulā bija atsauce uz pieejamajiem zinātniskajiem atzinumiem un tajos izteiktajām neskaidrībām. No minētā Vispārējā tiesa secināja, ka Komisija neignorēja zinātniskās neskaidrības, novērtējot riskus, kādi pastāvēja pirms apstrīdēto pasākumu veikšanas, un ka līdz ar to šīs iestādes konstatējumos nebija pieļauta acīmredzama kļūda vērtējumā. Turklāt Vispārējā tiesa secināja, ka Francijas Republika nebija izvirzījusi nevienu argumentu vai iesniegusi pierādījumus, kas atņemtu Komisijas vērtējumam ticamību.

85 Šādos apstākļos nevar uzskatīt, ka Vispārējā tiesa nav pietiekami pamatojusi argumenta, kuru bija izvirzījusi Francijas Republika, noraidīšanu saistībā ar pieejamo zinātnisko datu neņemšanu vērā.

86 Attiecībā uz iebildumu, saskaņā ar kuru Vispārējā tiesa neizvērtēja jautājumu par to, vai Komisija bija tiesīga apstrīdētajā regulā identiski pārņemt Regulas Nr. 727/2007 normas, ir jānorāda, ka procesuālo rakstu, ko Francijas Republika iesniedza Vispārējā tiesā, un it īpaši papildu secinājumu, ko tā iesniedza pēc apstrīdētās regulas pieņemšanas, izvērtēšana parādīja, ka apgalvojums par pasākumu, kas veikti ar šo pēdējo minēto regulu, identiskumu salīdzinājumā ar Regulu Nr. 727/2007 netika izvirzīts Vispārējā tiesā kā autonoms arguments, bet tikai kā faktu konstatējums šo abu regulu salīdzināšanas ietvaros.

87 Kaut arī Francijas Republika Vispārējā tiesā izvirzītajā argumentācijā patiešām minēja, ka tā nebija sapratusi, kā visa EPNI 2008. gada 24. janvāra atzinuma pilnīgas ņemšanas vērā rezultātā Komisija ar apstrīdēto regulu pieņēma normas, kas bija identiskas apstrīdētajiem pasākumiem, ir jākonstatē, ka minēto novērojumu neattīsta tālāk un arī nepapildina īpaša argumentācija, kuras mērķis būtu atbalstīt šo novērojumu.

88 No minētā izriet, ka, tā kā Francijas Republika ar prasīto skaidrību un precizitāti neizklāstīja iemeslus, kāpēc Komisija nebija tiesīga identiski pārņemt apstrīdētajā regulā Regulas Nr. 727/2007 normas, tās novērojumu attiecībā uz šo abu regulu identisko raksturu nevarēja uzskatīt par atsevišķu iemeslu, kas pamatotu konkrētas atbildes sniegšanu pārsūdzētajā spriedumā. Līdz ar to Vispārējā tiesa nepārkāpa tās pienākumu norādīt pamatojumu, skaidri neatbildot uz šo novērojumu.

89 Runājot par pirmā pamata otro daļu, ar kuru Francijas Republika izvirzīja pienākuma norādīt pamatojumu saistībā ar apgalvoto Regulas Nr. 999/2001 24.a panta pārkāpumu neizpildi, ir jānorāda, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja apstrīd savā argumentācijā nevis nepietiekamo pamatojumu, bet gan apšauba pamatotību Vispārējās tiesas pamatojumam.

90 Jānorāda, ka pārsūdzētā sprieduma 79., 211.–213., 249. un 266. punktā Vispārējā tiesa sniedza pietiekamu pamatojumu, ciktāl tas ļauj, pirmkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējai uzzināt iemeslus, kāpēc Vispārējā tiesa neapmierināja tās argumentus attiecībā uz Regulas Nr. 999/2001 24.a panta pārkāpumu, un, otrkārt, Tiesai īstenot pārbaudi.

91 Līdz ar to arguments, kas izriet no pienākuma norādīt pamatojumu saistībā ar Regulas Nr. 999/2001 24.a panta piemērošanu, neizpildes, ir jānoraida kā nepamatots. Ciktāl jautājums par to, cik pamatots ir šis pamatojums, neatšķiras no apgalvotā minētā 24.a panta pārkāpuma, kas ir apelācijas sūdzības ceturtā pamata pirmās daļas priekšmets, šis jautājums ir jāizvērtē ceturtā pamata ietvaros.

92 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka ceturtais pamats vienā tā daļā nav pieņemams un otrā daļā nav pamatots.

Par otro pamatu, kas izriet no faktu sagrozīšanas

Lietas dalībnieku argumenti

93 Otrais pamats ir iedalāms trīs daļās. Sava otrā pamata pirmajā daļā Francijas Republika apgalvo, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 101.–108. punktā sagrozīja EPNI 2007. gada 8. marta un 2008. gada 24. janvāra atzinuma piemērojamību, ciktāl tā uzskatīja, ka Komisija no šiem atzinumiem varēja izsecināt, nepieļaujot kļūdu vērtējumā, ka TSE, kas nav GSE, pārnešanas uz cilvēku risks bija ļoti neliels. Šajos atzinumos EPNI patiesībā secināja nevis to, ka šis risks bija ārkārtīgi zems, bet gan to, ka nebija iespējams izslēgt minēto pārnesamību.

94 It īpaši Francijas Republika apgalvo, ka pārsūdzētā sprieduma 101.–106. punktā nav parādīts, ka EPNI būtu jebkādi izvērtējusi TSE, kas nav GSE, pārnešanas uz cilvēku riska iespējamības pakāpi. Turklāt, šī sprieduma 107. punktā uzskatot, ka attiecīgie eksperimentālie modeļi nebija reprezentatīvi, Vispārējā tiesa sagrozīja EPNI atzinuma piemērošanas apjomu. Saskaņā ar minētās dalībvalsts teikto Vispārējā tiesa sajauca riska pastāvēšanas noteiktības neesamību ar šī riska mazo iespējamību.

95 Minētā pamata otrajā daļā Francijas Republika atsaucas uz to, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 116.–122. punktā esot sagrozījusi EPNI 2005. gada 17. maija un 26. septembra, kā arī 2007. gada 7. jūnija atzinuma piemērošanas apjomu, atzīstot, ka Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, pirmkārt, ka ātrās noteikšanas testi bija uzticami un, otrkārt, ka šajos atzinumos ietverto ātrās noteikšanas testu uzticamības vērtējums derēja arī, izvērtējot aitu un kazu gaļas nodošanu patēriņam cilvēku pārtikā.

96 Šajā ziņā Francijas Republika uzsver, ka, kaut arī tā ir taisnība, ka EPNI savā atzinumā uzskatīja, ka ātrās noteikšanas testus varēja ieteikt, lai novērtētu klasiskās skrepi slimības un GSE pārsvaru, no minētā tomēr nevarēja secināt, ka šie testi bija uzticami, izvērtējot aitu un kazu gaļas nodošanu patēriņam cilvēku pārtikā. Patiesībā ātrās noteikšanas testiem prasītā uzticamības pakāpe nevarēja būt tāda pati, lai epidemioloģiski novērtētu klasisko skrepi slimību, kā arī GSE un lai sistemātiski kontrolētu liemeņus ar mērķi atļaut tos nodot lietošanai pārtikā.

97 Otrā pamata trešajā daļā Francijas Republika uzskata, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 215.–221. punktā sagrozīja faktus gadījumā, kad uzskatīja, ka zinātniskie dati, uz kuriem atsaucās Komisija, lai pamatotu apstrīdētās regulas pieņemšanu, bija uzskatāmi par jauniem elementiem salīdzinot ar agrākiem preventīvajiem pasākumiem.

98 Saskaņā ar Francijas Republikas teikto ne no Komisijas procesuālā raksta, ne no tās iestāšanās lietā tiesas sēdē Vispārējā tiesā neizrietēja, ka tā būtu apgalvojusi, ka zinātniskie elementi, uz kuriem tā atsaucās, pēc rakstura bija jauni, izņemot diskriminējošo testu izstrādāšanu un apstiprināšanu. Līdz ar

to Komisija nekad nebija paziņojusi kā jaunu zinātnisku faktu ne epidemioloģiskās saiknes neesamību starp klasisko skrepi slimību vai atipisko skrepi slimību starp mazajiem atgremotājiem un TSE, kas ietekmēja cilvēkus, ne arī GSE nelielo izplatību starp mazajiem atgremotājiem.

99 Šī faktu sagrozīšana noteicošā veidā ietekmēja apstrīdētās regulas tiesiskuma vērtējumu, kā tas ir redzams no pārsūdzētā sprieduma 83. un 212. punkta, ciktāl piesardzības princips prasīja, lai pamatotu spēkā esošo preventīvo pasākumu mīkstināšanu, kompetentajām iestādēm iesniegt jaunus elementus, kas mainītu riska uztveri vai pierādītu, ka šis risks var būt ierobežots ar mazāk saistošiem pasākumiem, nekā tie, kas jau pastāv.

100 Komisija apgalvo, ka otrā pamata pirmās divas daļas ir nepieņemamas, jo, pirmkārt, Francijas Republikas argumenti ir balstīti uz Vispārējās tiesas vērtējumu un interpretāciju, kas ir Vispārējās tiesas ekskluzīvā kompetencē, un, otrkārt, Francijas Republika nav skaidri norādījusi pārsūdzētajā spriedumā kritizētos elementus vai juridiskos argumentus, kas konkrēti pamatotu tās lūgumu, it īpaši dokumentus lietas materiālos, no kuriem izrietētu šo konstatējumu apgalvotā saturiskā nepareizība.

101 Arī otrā pamata trešā daļa ir nepieņemama vai katrā ziņā nepamatota. Patiesībā Francijas Republika tikai cenšas panākt tās īstenotās faktu interpretācijas prevalēšanu par Komisijas atšķirīgo pieeju.

102 Šajā ziņā Komisija norāda, ka vajadzības grozīt noteiktus spēkā esošos pasākumus vērtējums izriet nevis no jaunu elementu parādīšanās, bet būtībā no zinātnisko datu un pierādījumu attīstības ņemšanas vērā. Patiesībā prasība par jauniem elementiem, uz kuriem atsaucas Francijas Republika, nav atrodama ne Regulas Nr. 999/2001 24.a pantā, ne arī Regulas Nr. 178/2002 7. pantā, jo šajās normās ir atsauce uz pieejamās informācijas un pastāvošo zinātnisko pierādījumu novērtēšanu.

Tiesas vērtējums

103 Runājot par otrā pamata pirmo un otro daļu, kurās tiek apgalvots, ka Vispārējā tiesa sagrozīja EPNI noteiktu atzinumu piemērošanas apjomu attiecīgi pārsūdzētā sprieduma 101.–108. un 116.–122. punktā, ir jānorāda, ka minētajos punktos Vispārējā tiesa izvērtēja Francijas Republikas iebildumus, kuru mērķis bija konstatēt, ka Komisija ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu, izvērtējot tās rīcībā esošos atzinumus, ciktāl tā uzskatīja, pirmkārt, ka TSE, kas nav GSE, pārnešanas uz cilvēku risks bija ļoti zems un, otrkārt, ka ātrās noteikšanas testu uzticamības vērtējums, kas tika veikts mazo atgremotāju saslimšanas ar TSE epidemioloģiskās uzraudzības pasākumu ietvaros, bija derīgs arī attiecībā uz apstrīdētajiem pasākumiem, kas ļāva nodot mazo atgremotāju gaļu lietošanai pārtikā minēto testu negatīva rezultāta gadījumā.

104 Šīs apelācijas sūdzības ietvaros Francijas Republika apstrīd, balstoties būtībā uz tiem pašiem argumentiem, kurus tā jau iesniedza Vispārējā tiesā, tos pašus Komisijas vērtējumus, kurus Vispārējā tiesa uzskatīja par acīmredzami kļūdainiem, atsaucoties uz EPNI 2005. gada 17. maija un 26. septembra, 2007. gada 8. marta un 7. jūnija, kā arī 2008. gada 24. janvāra atzinumu sagrozīšanu.

105 Šajā ziņā ir jākonstatē, pirmkārt, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas argumenti ir balstīti uz pārsūdzētā sprieduma nepilnīgu interpretāciju. Ciktāl runa ir par TSE, kas skar dzīvniekus, bet kas nav GSE, pārnešanas uz cilvēku risku, no pārsūdzētā sprieduma 107. punkta skaidri izriet, ka Vispārējā tiesa ir ņēmusi vērā arī SEKK (Sūkļveida encefalopātijas konsultatīvā komiteja) 2008. gada februāra paziņojumu par klasiskās skrepi slimības uzraudzības grozījumu iespējamo risku cilvēku veselībai. Pēc Vispārējās tiesas domām, šajā paziņojumā, pat ja tajā tika apstiprināts, ka nevar izslēgt saikni starp klasisko skrepi slimību un TSE, kas skar cilvēkus, SEKK tomēr uzskatīja, ka šim riskam ir jābūt ļoti zemam. Šī komiteja uzskatīja, ka cilvēku saslimstības ar TSE gadījumu lielais retums visā pasaulē un tā salīdzinošais nemainīgums norāda uz to, ka ir jābūt vismaz būtiskai aizsargbarjerai, ja pat tā nav pilnīga, klasiskās skrepi slimības pārnešanai uz cilvēkiem. Apelācijas sūdzības iesniedzēja neapstrīd šī paziņojumu atbilstību vai spēkā esamību.

106 Otrkārt, Francijas Republika no juridiskā viedokļa pietiekami nepierādīja, ka Vispārējā tiesa sniegusi tādu minēto zinātnisko atzinumu interpretāciju, kāda ir acīmredzami pretrunā to saturam.

107 Līdz ar to otrā pamata pirmā un otrā daļa ir jānoraida kā nepamatotas.

108 Runājot par otrā pamata trešo daļu, kas attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 215.–221. punktu, ir jāpārbauda, vai Francijas Republika pierādīja Komisijas argumentu sagrozīšanu, ciktāl runa ir par zinātnisko elementu, kas pamato apstrīdētos pasākumus, jauno raksturu.

109 Šajā ziņā ir jānorāda, ka, kaut arī tā patiešām ir taisnība, ka minētajos pārsūdzētā sprieduma punktos Vispārējā tiesa prezentēja kā jaunus, salīdzinājumā ar situāciju, kāda pastāvēja sākotnējo preventīvo pasākumu veikšanas brīdī, trīs elementus, kas minēti šī sprieduma 56. punktā, tomēr ir jākonstatē, ka šāda kvalifikācija bija balstīta nevis uz argumentiem, kādus Komisija prezentēja Vispārējā tiesā, bet gan izrietēja no pārsūdzētā sprieduma 83. un 212. punktā minētās judikatūras piemērošanas.

110 Šajos pēdējos pārsūdzētā sprieduma punktos Vispārējā tiesa atgādināja Tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru tad, kad ar jauniem faktiem tiek mainīta riska uztvere vai pierādīts, ka šis risks var tikt ierobežots ar mazāk stingriem pasākumiem nekā pastāvošie, iestāžu, un it īpaši Komisijas, kurai ir iniciēšanas pilnvaras, kompetencē ir raudzīties, lai tiesiskais regulējums tiktu pielāgots jaunajai informācijai (skat. 2006. gada 12. janvāra spriedumu lietā C-504/04 *Agrarproduktion Staebelow*, Krājums, I-679. lpp., 40. punkts). Vispārējā tiesa no minētā secināja, ka iepriekš noteikto preventīvo pasākumu mīkstināšana ir jāpamato ar jauniem elementiem, piemēram, jaunām zināšanām vai jauniem zinātniskiem atklājumiem, kas groza attiecīgā riska novērtējumu.

111 No minētā izriet, ka iebildums, kas ir balstīts uz Komisijas argumentu apgalvoto sagrozīšanu, ir jānoraida, neesot vajadzībai izvērtēt to Komisijas argumentāciju, ar kuru tiek apstrīdēta prasības par zinātnisko datu jauno raksturu, lai pamatotu apstrīdētos pasākumus, pamatotība.

112 Ņemot vērā iepriekš minēto, otrā pamata trešā daļa un līdz ar to otrais pamats kopumā ir jānoraida kā nepamatoti.

Par trešo pamatu, kas izriet no kļūdas faktu juridiskajā kvalifikācijā

Lietas dalībnieku argumenti

113 Ar savu trešo pamatu Francijas Republika pārmet, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu faktu juridiskajā kvalifikācijā, ciktāl tā esot uzskatījusi, ka zinātniskie dati, uz kuriem atsaucās Komisija, bija jauni elementi, kas maina riska uztveri.

114 Līdz ar to, pēc Francijas Republikas domām, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 215.–221. punktā kļūdaini prezumējusi ne tikai to, ka trīs zinātniskie elementi, uz kuriem atsaucās Komisija, bija jauni, bet arī to, ka šie elementi varēja mainīt riska uztveri.

115 Francijas Republika uzskata, ka, pat ja diskriminējošie testi bija uzskatāmi par jaunu zinātnisku elementu, šis elements neizmainīja riska uztveri, jo šo testu ticamība bija ierobežota. Runājot par epidemioloģiskas saiknes neesamību starp saslimšanu ar klasisku skrepi slimību un TSE, kas skar cilvēkus, kā arī GSE niecīgo izplatību starp mazajiem atgremotājiem, Francijas Republika uzskata, ka, tā kā šie zinātniskie elementi jau tika identificēti, veicot iepriekšējos preventīvos pasākumus, tie nevar mainīt riska uztveri.

116 Komisija prasa trešo pamatu noraidīt kā acīmredzami nepieņemamu, jo Vispārējās tiesas vērtējums, saskaņā ar kuru Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, pamatojoties uz zinātnes attīstību, esot uzskatāms par faktiskā rakstura novērtējumu.

117 Katrā ziņā šis pamats ir jānoraida kā nepamatots, ciktāl risku zinātniskais novērtējums, no kā izriet apstrīdētie pasākumi, ir balstīts uz zinātniskiem pierādījumiem, kas bija pieejami šo pasākumu veikšanas brīdī un liecināja par apstākļu maiņu.

Tiesas vērtējums

118 Francijas Republikas trešais pamats tāpat kā otrā pamata trešā daļa attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 215.–221. punktu. Ar savu argumentāciju, kas tika izvirzīta šī pamata atbalstam, apelācijas sūdzības iesniedzēja apstrīd faktu, ka Vispārējās tiesas identificētie elementi, kuru jaunatklāto raksturu apelācijas sūdzības iesniedzēja noliedz, varēja mainīt riska uztveri sabiedrībā.

119 Šajā ziņā saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, ja Vispārējā tiesa ir konstatējusi vai novērtējusi faktus, tad Tiesa saskaņā ar LESD 256. pantu ir kompetenta kontrolēt šo faktu juridisko kvalifikāciju un tiesiskās sekas, kuras ir paredzējusi Vispārējā tiesa (skat. it īpaši 2006. gada 6. aprīļa spriedumu lietā C-551/03 P *General Motors*/Komisija, Krājums, I-3173. lpp., 51. punkts; 2006. gada 18. maija spriedumu lietā C-397/03 P *Archer Daniels Midland* un *Archer Daniels Midland Ingredients*/Komisija, Krājums, I-4429. lpp., 105. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Bertelsmann* un *Sony Corporation of America*/*Impala*, 29. punkts).

120 Tomēr no pārsūdzētā sprieduma 215.–221. punkta, uz kuriem atsaucas Francijas Republika sava trešā pamata ietvaros, neizriet, ka Vispārējā tiesa būtu veikusi jebkādu juridisko kvalifikāciju saistībā ar riska uztveri sabiedrībā. Patiesībā tā vienīgi ir izvērtējusi Komisijas izvirzīto jauno zinātnisko elementu jauno raksturu, kas ir uzskatāms par faktu konstatēšanu.

121 Līdz ar to, uzskatot, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 215.–221. punktā veikusi faktu juridisko kvalifikāciju, Francijas Republika kļūdaini interpretēja šo spriedumu.

122 Trešais pamats tādēļ ir jānoraida kā nepamatots.

Par ceturto pamatu, kas izriet no kļūdas tiesību piemērošanā

Lietas dalībnieku argumenti

123 Ceturtais pamats ir sadalīts trijās daļās.

124 Šī pamata pirmajā daļā, kas ir saistīta ar pirmā pamata otro daļu, Francijas Republika apgalvo, ka, pārsūdzētā sprieduma 249. un 250. punktā uzskatot, ka Komisija nav pārkāpusi Regulas Nr. 999/2001 24.a panta noteikumus, jo tā izpildīja EKL 152. panta 1. punktā ietverto pienākumu, Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā. Šajā ziņā Francijas Republika apgalvo, ka minētajā 24.a pantā ir ietverta papildu prasība salīdzinājumā ar EKL 152. panta 1. punktu, kas nozīmē, ka Vispārējā tiesa vienīgi uzskatījusi, ka pasākumi, kurus Komisija veica saskaņā ar šo pēdējo minēto normu, nodrošināja augstu cilvēku veselības aizsardzības līmeni. Lai nonāktu pie šāda secinājuma, Vispārējai tiesai vajadzēja pārliecināties, ka šie pasākumi saglabājuši vai paaugstinājuši cilvēku veselības aizsardzības līmeni, ko nodrošināja iepriekšējie preventīvie pasākumi.

125 Ceturtā pamata otrajā daļā Francijas Republika apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, pārsūdzētā sprieduma 213. punktā prezumējot, ka zinātniskie dati, uz kuriem atsaucās Komisija, lai pamatotu apstrīdētās regulas pieņemšanu, varēja ietvert par pieņemamu risku atzīstamās riska pakāpes attīstību. Pakārtoti Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, arī nepārbaudot, vai, lai noteiktu par pieņemamu atzīstamo riska pakāpi, Komisija ir ņēmusi vērā TSE

nelabvēlīgās ietekmes smagumu un neatgriezeniskumu uz cilvēka veselību. Visbeidzot, Francijas Republika apgalvo, ka riskam attiecībā uz cilvēka veselību bija jāpalielinās, pārsniedzot sabiedrībā pieņemto pakāpi.

126 Runājot par ceturtā pamata trešo daļu, Francija Republika atsaucas uz kļūdu tiesību piemērošanā, ciktāl Vispārējā tiesa neesot ņēmusi vērā faktu, ka ar apstrīdētajiem pasākumiem netiek aizstāti agrāki preventīvi pasākumi, bet ka tie tos papildina, pievienojot elastīgākus alternatīvus pasākumus. Sākotnējo un jauno pasākumu līdzāspastāvēšana izvirza jautājumu par šāda tiesiskā regulējuma konsekvenci, kurš Vispārējai tiesai ir jāizskata. Šīs kļūdas tiesību piemērošanā rezultātā tika kļūdaini novērtēts Francijas Republikas iebildums, kurš izrietēja no piesardzības principa pārkāpuma riska pārvaldības ietvaros.

127 Komisija uzskata, ka ceturtais pamats ir jānoraida kā acīmredzami nepieņemams vai katrā ziņā kā nepamatots.

128 Runājot par šī pamata pirmo daļu, Komisija uzskata, ka Vispārējā tiesa pareizi veikusi savu vērtējumu. Prezumējot, ka ar mīkstinošo pasākumu veikšanu uz zinātnisko elementu pamata Komisija palielināja cilvēka pakļautības skrepi slimības ierosinātājam palielināšanos, arī tas tomēr nemazinātu sabiedrības veselības aizsardzības līmeni, ņemot vērā, ka risks skrepi slimības pārnešanai uz cilvēku bija ļoti mazs. Līdz ar to aizsardzības līmenis netika samazināts un tika ievērots Regulas Nr. 999/2001 24.a pants.

129 Runājot par ceturtā pamata otro daļu, Komisija apgalvo, ka Francijas Republika neizvirzīja elementus, lai atbalstītu savu argumentu, saskaņā ar kuru risks cilvēka veselībai pārsniedza sabiedrībā pieļaujamo pakāpi apstrīdēto pasākumu dēļ. Ne Vispārējā tiesā, ne arī šīs apelācijas sūdzības ietvaros Francijas Republika nav iesniegusi pierādījumus, kas būtu pretrunā Komisijas un Vispārējās tiesas vērtējumam šajā sakarā.

130 Visbeidzot, ciktāl runa ir par ceturtā pamata trešo daļu, Komisija uzskata, ka Francijas Republika cenšas aizstāt tās analīzi ar Vispārējās tiesas analīzi.

Tiesas vērtējums

131 Runājot par ceturtā pamata pirmo daļu, kas izriet no apgalvotā Regulas Nr. 999/2001 24.a panta pārkāpuma, ir jāatgādina, ka saskaņā ar šo tiesību normu lēmumus, kas jāpieņem saskaņā ar vienu no minētās regulas 24. pantā paredzētajām procedūrām, piemēram, arī pielikumu grozījumus, "pieņem, pamatojoties uz iespējamo risku cilvēku un dzīvnieku veselībai pienācīgu izvērtējumu, un, ņemot vērā pastāvošos zinātniskos pierādījumus, saglabā vai, ja tam ir zinātnisks pamatojums, uzlabo [Savienībā] nodrošināto cilvēku un dzīvnieku veselības aizsardzības līmeni".

132 24.a pants tika iekļauts Regulā Nr. 999/2001 ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Regulu (EK) Nr. 1923/2006 (OV L 404, 1. lpp.). No šīs pēdējās regulas sagatavošanas darbiem izriet, ka 24.a pants nav ticis iekļauts priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 6. decembra Regulai, ar ko groza Regulu Nr. 999/2001 (COM(2004) 775, galīgā redakcija), ko iesniedza Komisija, bet tā izcelsme ir rodama Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas 2006. gada 29. marta juridiskajā paziņojumā, un tā iekļaušanu regulas tekstā piedāvājis Eiropas Parlaments savā 2006. gada 27. aprīļa normatīvās rezolūcijas projektā.

133 Kaut arī Regulas Nr. 1923/2006 preambulas apsvērumos nav ietverts paskaidrojums attiecībā uz konkrētās normas mērķi, no pamatojuma, kādu Parlaments sniedza iepriekš minētajā rezolūcijas projektā, izriet, ka "[š]ī grozījuma mērķis ir nodrošināt, ka šīs regulas būtiskus aspektus Komisija un dalībvalstis komitoloģijas procedūrā var grozīt vienīgi tad, ja tiek sniegts pamatojums, saskaņā ar kuru ir izslēgta cilvēku un dzīvnieku veselības aizsardzības līmeņa pazemināšanās". Turklāt šim projektam

pievienotajā projekta pamatojuma izklāstā Eiropas Parlaments ir uzsvēris grūtības veltīt vajadzīgo uzmanību gadījumā, kad Komisija kopīgi ar dalībvalstīm secīgos posmos pieņem sarežģītu grozījumu sarakstu.

134 Līdz ar to no minētajiem sagatavošanas darbiem izriet, ka Regulas Nr. 999/2001 24.a pants tika paredzēts kā garantija ar mērķi izvairīties, ka tiek veikti, piemērojot komitoloģijas procedūru, pasākumi, kas var mazināt cilvēku un dzīvnieku veselības aizsardzības līmeni Savienībā.

135 Tomēr no minētā neizriet, pretēji tam, kā to apgalvo apelācijas sūdzības iesniedzēja, ka minētais 24.a pants izslēdz jebkādu agrāku preventīvo pasākumu mīkstināšanu. Patiesībā, pirmkārt, Regulas Nr. 999/2001 24.a pants neparedz kā kritēriju faktu, ka ir jāveic salīdzinājums attiecībā uz aizsardzības līmeni, kāds izriet no agrāk vienā un tajā pašā jomā veiktiem preventīviem pasākumiem, bet tajā ir ietverta vispārīga atsauce uz "[Savienībā] nodrošināto veselības aizsardzības līmeni". Otrkārt, gan no Regulas Nr. 178/2002 7. panta 2. punkta, gan arī no judikatūras, kas minēta iepriekš šī sprieduma 110. punktā, izriet, ka riska pārvaldības pagaidu pasākumi, kas tiek veikti zinātniskās neskaidrības kontekstā, ir vēlreiz jāizvērtē saprātīgā termiņā, lai nodrošinātu, ka tie ir samērīgi un neparedz vairāk ierobežojumus komercdarbībā kā nepieciešams, lai panāktu Savienībā izvēlēto augsto veselības aizsardzības līmeni.

136 Tādējādi veselības aizsardzības līmenis ir cieši saistīts ar riska pakāpi, kādu sabiedrība ir atzinusi par pieņemamu un kura savukārt ir atkarīga no konkrētajā brīdī pieejamajām zināšanām zinātnē. Nevar izslēgt, ņemot vērā zinātnisko datu attīstību, ka ar mazāk ierobežojošiem pasākumiem var nodrošināt tādu pašu aizsardzības līmeni.

137 Attiecībā uz jautājumu par to, vai Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, pārsūdzētā sprieduma 65. un 250. punktā uzskatot, ka Regulas Nr. 999/2001 24.a pants tikai atspoguļoja LESD 168. panta 1. punkta pirmajā daļā ietverto pienākumu, šie punkti, lai veiktu šādu vērtējumu, ir jāizvērtē, ņemot vērā visus šī sprieduma motīvus.

138 Šajā ziņā ir jānorāda, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 74., 79., 81., 174.–176. un 250. punktā, protams, minēja iestāžu pienākumu nodrošināt augstu sabiedrības veselības, drošības un vides aizsardzības līmeni, kas var radīt iespaidu, kā to apgalvo Francijas Republika, ka Vispārējā tiesa ierobežo savu pārbaudi ar to, vai ar apstrīdētajiem pasākumiem ir ievērots LESD 168. panta 1. punkta pirmajā daļā ietvertais pienākums. Taču no pārsūdzētā sprieduma 211.–213., 221., 249. un 266. punkta izriet, ka Vispārējā tiesa interpretē Regulas Nr. 999/2001 24.a pantu, pienācīgi ņemot vērā pienākumu saglabāt Savienībā garantēto cilvēku veselības aizsardzības līmeni.

139 Pārsūdzētā sprieduma 211.–213. punktā Vispārējā tiesa tostarp izteica šādus apsvērumus:

"211 Turklāt ir jāatgādina, ka kompetentajām publiskajām iestādēm ir pienākums saglabāt augstu cilvēku veselības aizsardzības pakāpi, bet, neraugoties uz to, tai nav jābūt iespējami visaugstākajai [..]. Regulas Nr. 999/2001 24.a pantā ir atgādināts šis pienākums Komisijai piešķirto pilnvaru kontekstā grozīt Regulas Nr. 999/2001 pielikumus, pakļaujot minētās regulas ietvaros lēmumu pieņemšanu nosacījumam saglabāt vai, ja tas ir attaisnojams no zinātnes viedokļa, paaugstināt Kopienā nodrošinātās cilvēku veselības aizsardzības pakāpi. Piesardzības princips ir viens no šādiem līdzekļiem, kas ļauj iestādēm izpildīt šo pienākumu. Tātad minētais princips uzdod publiskai iestādei pārvaldīt risku, kas pārsniedz riska pakāpi, kas ir atzīts sabiedrībā par pieņemamu, to noturot minētajā pakāpē [..]. Riska pārvalde, nosakot atbilstošus pasākumus ar mērķi nodrošināt augstu sabiedrības veselības, drošības un vides aizsardzības līmeni, atbilst tādējādi iestādes veikto darbību kopumam, lai noregulētu risku, noturot to pieņemamā pakāpē.

212 Turklāt kompetentajai iestādei ir saprātīgā laika periodā atkārtoti jāizvērtē pagaidu pasākumi, kas ir noteikti, pamatojoties uz piesardzības principu. Tādējādi ir ticis nospriests, ka, ja jauna informācija maina izpratni par risku vai norāda, ka šis risks var tikt ierobežots ar mazāk

ierobežojošiem pasākumiem nekā esošie, iestādēm, it īpaši Komisijai, ir jānodrošina tiesiskā regulējuma pielāgošana jaunajiem datiem [..]. Tādējādi iepriekš noteikto preventīvo pasākumu mīkstināšana ir jāpamato ar jaunu informāciju, kas groza riska novērtējumu.

213 Šāda jauna informācija, piemēram, jaunas zinātniskas atziņas vai atklājumi, ja tie pamato preventīva pasākuma mīkstināšanu, groza konkrētas publiskas iestādes pienākuma saturu saglabāt pastāvīgi augstu veselības aizsardzības pakāpi. Tātad šī jaunā informācija var mainīt izpratni par risku, kā arī sabiedrībai pieņemamu riska pakāpi. Mazāk ierobežojoša pagaidu pasākuma noteikšanas tiesiskums nav izvērtējams atkarībā no riska pakāpes, kas atzīta par pieņemamu, novērtējot sākotnējā pagaidu pasākuma noteikšanu. Tātad sākotnējo pagaidu pasākumu noteikšana, lai samazinātu riska pakāpi uz tādu, kas atzīta par pieņemamu, novērtējama atkarībā no risku novērtējuma, un it īpaši sabiedrībai pieņemamā riska pakāpes noteikšanas. Ja jauna informācija groza šo risku novērtējumu, mazāk ierobežojošu pagaidu pasākumu noteikšanas tiesiskums ir jāizvērtē, ņemot vērā šo jauno informāciju, nevis atbilstoši tai informācijai, kas noteica risku novērtējumu, nosakot sākotnējos pagaidu pasākumus. Tikai tad, ja šī jaunā riska pakāpe pārsniedz sabiedrībā par pieņemamu atzītu riska pakāpi, tiesai ir jāatzīst piesardzības principa pārkāpums."

140 No šiem motīviem izriet, ka Vispārējā tiesa būtībā atzina Regulas Nr. 999/2001 24.a pantam tādu pašu piemērošanas apjomu, kāds izriet no šī sprieduma 134.–136. punkta. Tiktāl, ciktāl Francijas Republika neapstrīdēja šādas interpretācijas pamatotību, bet tikai atsaucās uz tiem pārsūdzētā sprieduma punktiem, kuros ir minēts pienākums saglabāt augstu cilvēku veselības aizsardzības līmeni, ceturtā pamata pirmā daļa ir jānoraida kā nepamatota.

141 Runājot par ceturtā pamata otro daļu, kas izriet no kļūdas tiesību iemērošanā, ciktāl Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 213. punktā esot prezumējusi, ka zinātniskie dati, uz kuriem atsaucās Komisija, lai pamatotu apstrīdētās regulas pieņemšanu, varēja ietvert par pieņemamu risku atzīstamās riska pakāpes attīstību, ir jākonstatē, ka, neskatoties uz veidu, kādā šī argumentācija ir formulēta, Francijas Republika patiesībā tikai apstrīd faktu izvērtējumu, kuru pārbaude neietilpst Tiesas kompetencē apelācijas tiesvedībā saskaņā ar LESD 256. panta 1. punkta pirmo daļu un šī sprieduma 70. punktā minēto judikatūru.

142 Runājot par apelācijas sūdzības iesniedzējas pakārtoti izvirzīto argumentu, saskaņā ar kuru Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, nepārbaudot, vai, lai noteiktu par pieņemamu atzīto riska līmeni, Komisija ņēma vērā TSE pārnešanas uz cilvēku riska iespējamību un TSE slimību neatgriezenisko raksturu, ir jāatgādina, ka, jomā, kurā Savienības likumdevējam ir jāveic kompleksi novērtējumi, tā pilnvaru izmantošanas kontrole tiesā ir jāierobežo ar to, ka tā pārbauda, vai nav pieļauta acīmredzama kļūda vērtējumā, vai nav nepareizi izmantotas pilnvaras vai arī – vai likumdevējs nav acīmredzami pārkāpis savas rīcības brīvības robežas (2003. gada 9. septembra spriedums lietā C-236/01 *Monsanto Agricoltura Italia* u.c., *Recueil*, I-8105. lpp., 135. punkts).

143 Ņemot vērā Komisijas plašo rīcības brīvību, nosakot riska pakāpi, ko sabiedrībā neuzskata par pieņemamu, Vispārējā tiesa pamatoti ierobežoja savu pārbaudi ar acīmredzamām kļūdām vērtējumā.

144 Turklāt no Vispārējā tiesā iesniegtajiem procesuālajiem rakstiem izriet, ka Francijas Republika savos papildu prasījumos skaidri paziņoja, ka neapstrīd faktu, ka Savienības iestādes ir tās, kurām ir jānosaka riska pakāpe, kāda nav pieņemama sabiedrībā.

145 Ir pietiekami konstatēt, ka Francijas Republikas iesniegtie argumenti neietver nevienu elementu, kas pierādītu, ka Komisija pieļāva acīmredzamu kļūdu vērtējumā, kuru Vispārējā tiesa nebūtu pamanījusi.

146 Šādos apstākļos iebildums, kas izriet no apgalvotā tiesību pārkāpuma, izvērtējot par pieņemamu atzītā riska līmeņa attīstību, ir jānoraida daļēji kā nepieņemams un daļēji kā nepamatots.

147 Runājot par Francijas Republikas ceturtā pamata trešo daļu, kas izriet no apgalvotās nekonsekvences apstrīdētajā regulā, ir jākonstatē, ka šim iebildumam ir jauna iebilduma raksturs, ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzēja to nebija izvirzījusi Vispārējā tiesā.

148 Šajā tiesā apelācijas sūdzības iesniedzēja neapgalvoja, ka fakts, ka ar apstrīdētajiem pasākumiem nevis tiek aizstāti agrākie preventīvie pasākumi, bet pēdējie minētie tiek vienīgi papildināti ar alternatīviem pasākumiem, ietekmētu apstrīdētās regulas tiesiskuma vērtējumu.

149 Apelācijas tiesvedībā Tiesas kompetencē ir tikai novērtēt tiesisko risinājumu, kas sniegts atbilstoši pamatiem, kuri tikuši izvirzīti pirmajā instancē (skat. it īpaši 2007. gada 1. februāra spriedumu lietā C-266/05 P *Sison*/Padome, Krājums, I-1233. lpp., 95. punkts un tajā minētā judikatūra). Lietas dalībnieks līdz ar to principā nevar pirmo reizi Tiesā izvirzīt pamatu, kuru tas nav izvirzījis Vispārējā tiesā, jo tas ļautu Tiesai pārbaudīt Vispārējās tiesas izvēlētā risinājuma tiesiskumu, ņemot vērā pamatus, par kuriem pēdējā minētā nebija informēta (2011. gada 15. septembra spriedums lietā C-544/09 P Vācija/Komisija, 63. punkts).

150 Tā rezultātā ceturtā pamata trešā daļa ir noraidāma kā nepieņemama.

151 Ņemot vērā iepriekš minēto, ceturtais pamats ir jānoraida kā daļēji nepieņemams un daļēji nepamatots.

152 Tā kā nevienu no trim pamatiem, ko apelācijas sūdzības iesniedzēja ir iesniegusi savas apelācijas sūdzības pamatojumam, nevar pieņemt, apelācijas sūdzība ir jānoraida kopumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

153 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktu, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā saskaņā ar šā paša reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kam spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Francijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā šai dalībvalstij spriedums ir nelabvēlīgs, tad Francijas Republikai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

1) apelācijas sūdzību noraidīt;

2) Francijas Republika atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]